

מכתבי הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל

לפנינו, קובץ מכתבים מהגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל אבד"ק לובלין ומייסד דף היומי העולמי. המכתבים נבחרו מאוסף המכיל עשרות מכתבים, מהם שנכתבו בכ"ק, ומהם שנעתקו ע"י מזכיריו. מאוסף זה אנו מוציאים לאור מכתבים להגאון רבי שמעון זליחובר, ר"מ בשיבת "חכמי לובלין", שנכתבו ממש סמוך לפטירת הגר"מ, ולעוד רבנים חשובים בפולין, ומכתב להגר"מ מ"כ"ק אדמו"ר רבי אברהם מרדכי מגור זצ"ל. תודתנו נתונה לידידנו הרב משה קאלאדני מנהל הארכיון של אגו"י באמריקה שהפנה תשומת לבנו לחומר חשוב זה שיופיע במלואו בקרוב א"ה. וכן תודתנו נתונה להרב אליעזר כצמאן שכתב דברי הקדמה למכתבי הגר"מ.

הגאון רבי אברהם שמעון הלוי אנגל זצוק"ל הי"ד מעיר זליחוב ראש ישיבת יח"ל

הגאון הצדיק ר' שמעון זליחובר זצ"ל היה אחד מהגאונים היותר גדולים בכלל ישראל זה מאות בשנים. איש פלא הי', כל התורה כולה, נגלה ונסתר סדורים לפניו, בבהירות נדירה שקשה למצוא דוגמתו, מקובל אלקי, וצדיק נשגב דבוק כל היום בהקב"ה.

נולד בערך בשנת תרל"ו-תרל"ז, מגזע קודש שלשלת היוחסין — משפחת הורוויץ — בערך שלשים דורות בעלי רוח הקודש ממשפחת השל"ה הקדוש.

האדמו"ר מגור, האמרי אמת זצ"ל אמר עליו שהוא "הבעל זכרון הכי מסודר, יחיד במינו בפולין כולה" והגאון מטשעבין זצ"ל, הרחיב הדבר עוד יותר ואמר — "שזכרוננו מדהים כ"כ עד שיתכן שהוא יחיד בדור בכח הזכרון מלבד הג"ר יאשע דינבורגר (הראגאטשאווער)".

ואכן לא הגזימו. הג"ר שמעון זכר מה שאמו התפללה עליו בעת הדלקת הנרות כשהיה בן שנתיים!

כשהי' בן ג' שנים, שמע איך המלמד של הנערים הגדולים לומד עמהם שיר השירים קודם חג הפסח. בעת גמר הלימוד חזר על שיר השירים בע"פ ישר והפוך.

כשהי' בר שש נבחן מהגר"ר יהושע'לה מקוטנא על ששה סדרי משנה בע"פ. כשהי' בן ט"ז שנה, ידע בע"פ כל ספרי מהר"ל כלשונם. פעם א' אמר לתלמיד א' בלובלין "כשהייתי בן ח"י שנה, הייתי זוכר כל הש"ס עם הראשונים, איך האב געקענט זאגען בע"פ ש"ס פון מאימתי ביז סוף נדה ישר והפוך, א סאך בעסער ווי דו זאגסט אשרי" (נהרי אש עמ' קס"ח).

והגר"ש וואזנער שליט"א סיפר ששמע מהאדמו"ר הקדום מליובאוויטש מוהר"ר יוסף יצחק זצ"ל כשהי' בעיר וויען לצורך רפואה, "שזה כמה מאות שנה לא הי' בעולם מח בעל זכרון כמו ר' שמעון'לה מזליחוב". (שם עמ' קע"ב).

פ"א כשישב עם הג"ר מאיר שפירא ועל כל דבר הביא סמך מלשון הזוהר, פסיקתא, פי' הר"ש בטהרות וכו' ואח"כ התאונן על שכחת התורה, שגבר עליו השכחה, הג"ר מאיר שאל אם כ"ת זוכר הכל עכשיו, מה הי' זוכר לפני השכחה? ענה שמלפנים הי' יכול לסדר כל הש"ס במוחו עפ"י שיטת ר"ת, עפ"י רבינו פרץ, עפ"י הר"י ברצלוני, וכו' עכשיו זה קשה לפניו.

הוא הי' קטן הקומה וענק החכמה, יושב מעוטר כל היום בטלית ותפילין. קודם ישיבת חכמי לובלין הי' ר"מ בישיבות בצאנז, קשאנוב, קרלין-סטולין וליובאוויטש בווארשא. משום מה לא החזיק מעמד במוסדות אלו. ונעשה סוחר בחומץ כשישב בזליחוב. והי' נודע בפי העם כ"שמעולה עסיג מאכער". לרגלי מסחרו נסע פעם לערי בוכאריע וקרים, ואמר שזה הי' בהשגחה מיוחדת כדי שיכיר תנור או מיטה של ברזל שנזכר במס' כלים.

בצאנז למד אצלו הג"ר יצחק שטרנהלל ובספרו כוכבי יצחק ח"ב (נ"י תשל"ב) תיאר איך שבל"ג בעומר חזר בע"פ כל המשניות שנזכר רשב"י עם הרע"ב ותוס' י"ט. וכלימוד החומש הי' מציע שלשים-ארבעים קושיות (כדרך האברבנאל והאלשי"ך) ומתרץ הכל בדרך א' פלאי פלאים.

הגר"ש וואזנער שליט"א סיפר על גדולתו בנסתר וקבלה מעשית, שפ"א בא איש מילידי עיר זליחוב להג"ר מאיר שפירא זצ"ל בשביל איזה ענין פרטי, הג"ר מאיר שפירא שאל אותו אם הוא הכיר הג"ר שמעולה, אמר היהודי, הלא ר' שמעולה הוא הגאון היותר גדול בעולם. שאל אותו הרב האם אתה בחנת כל הגדולים, ענה שפעם א' לא הי' לר' שמעולה כשר לכבוד השבת, ויצר אווז עפ"י ספר יצירה. ובדורנו לא נשמע כזאת. (עפ"י ס' נהרי אש עמ' קע"ב). והוסיף הנ"ל שפ"א שמע איך הגר"ש לומד ספר יצירה בע"פ.

הוא בא ללובלין ע"פ המלצת הג' מטשעבין זצ"ל, [אמרו שהגר"מ שפירא הדפיס מודעה אודות משרת ראש הישיבה של יח"ל, וביקש מהמועמדים שיכתבו מה שלמדו ומדוע הם מתאימים ליח"ל, ר' שמעולה בפשטותו שלח פתק שידוע, ש"ס בבלי ירושלמי, מדרש, זוהר, ספרי מהר"ל, כתב אריז"ל, ספרי חסידות וכו' וכו' הגר"מ חשב שאיש א' מהתל אתו. אבל כששאל עליו מהג' אב"ד טשעבין אמר שזה רק מקצת שבחון לכתחילה היה ר"מ והגיד שעור במס' חגיגה ואח"כ ברמב"ם הלכות פסולי המוקדשין, הוא שימש ג"כ כמשגיח רוחני ולמד חומש והגיד מאמרים באופן מקורי מתובל עם רמזים ע"פ קבלה וגיימטריאות רזין דרזין.

הוא התנגד לדרך הפלפול, וכששמע כמה פלפולים במס' מנחות מתלמיד יח"ל שאל אותם תגידו לי הסדר איך מקריבים קרבן מנחה. הוא התפלל לפני התיבה וגם שימש כבעל קורא (עיין תאור הרב דוד הלחמי בקובץ אור המאיר).

בין הבחורים היו לו חסידים ומתנגדים. ואף שדרכו בלמוד הי' שונה מהגר"מ שפירא שאהב פלפולים חריפים על דרך לשיטתו, אבל באופן אישי הי' ביניהם הרמוניה אף

מכתבי הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל

מכתב להגר"ש ועליחאווער בענין סגנון הלימודים ביה"ל

ב"ה, סוכה כ"ח מארינבאד

כבוד אהובי ידידי הרב הגאון ומוקבל צדיק חסיד ועניו כש"ת הר' שמעון שליט"א

מכתבו הנכבד הגיעני ומאושר אני לראות כי קרובה ישיבתנו הקדושה מאד אל לבו וכי הוא כבר מסתכל בעינא פקיא על כל צרכי התלמידים יחי' ומתעניין לגורלם בעתיד ברצינות הראוי'. — וחפץ אני לקוות כי יסתגל לזה במדה הדרושה לאיש כמהו. — בנוגע לסדר הלימודים ישר מאד בעיני כי יחלקו לימודם בגמ' ותוס' טור וש"ע ורמב"ם אבל סדר השיעורים אשר יאמר כ"ת להנהיג כי יגידו המה את חות דעם בתחלה וכ"ת יתווכח עמהם להעמידם על האמת לא אדע אם תשביע רצונם כי יודע אני את דרך כ"ת יחי' כי מדחה הפלפול היותר נעים לחיך אם איננו על מאה אחוזים של אמת, ולתלמידים מפלפלים רוח אחרת אתם ורוב ספרי הפלפול בנוים להטות מה מקו האמת ובלבד שיהי' פלפול מתוק בנוי על הקדמות חדשות מראשונים כי בזה שונה תשובה להלכה מפלפול של חריפות ואם כי הי' מגדולי האחרונים שצעקו ככרוכיא על דרך החילוקים אבל לעומת זה רוב גדולי התורה ובפרטות הישיבות הכי נודעות בעולם כישיבות הגאונים מהר"י פולק, הר"א ברודא, הר"ר יונתן, הנוב"י וכו' כלם עשו את הפלפול לזר לתלמידיהם — ולעטרה לראשיהם. וע"ז נאמר השלך אמת ארצה היינו ליצור העולם באמת ארצי כי באמת שמיימי אל יהי' נברא מאומה.

הן בדבר ההנהגה ללמוד חומש עם פירושים מידי יום ביומו לא אוכל להסכים מטעם פשוט כי מה יאמרו הבריות — לעומת זה יהי' נכון ללמוד בכל אור ליום ו' וליל ש"ק — חומש ומדרש.

ומבקש מאד אני את כת"ה להגיד הלאה את שיעורו במוסר פעמים בשבוע כי מכל עבר ופנה אשמע תהלת השיעורים האלה. ובטוח אני כי כת"ה יסתגל על נקלה, וטוב הי' כי ירשמו לעצמו ובמשך שלש שנים יהי' לחיבור ואז שוב אפשר לחזור אותם שנית כי הלא תלמידים חדשים יבואו ובפרט כי אין ביהמ"ד בלא חידוש.

לדעתי החובה מוסרית על כ"ת יחי' לגלות הכל לפני ולא יעלה על הדעת כי זהו ח"ו בכלל אל תסור וכו' — הרי שמואל תנחום שקיל למיטרפסי'. המאחל לו הצלחה בתורה ויר"ש.

ידידושת"ה

הק' מאיר שפירא

אשר החכמה

כ' ידידי הרב הגאון החסיד ומקובל כש"ת וכו'

הר' שמעון ענגיל שליט"א

מרום טרדותי שכחתי למסור לידו הסכום שדרש ואף להפרד מאתו השי"ת ירחם עלי
ואזכה עוד לשבת באהלה של תורה"ק במנוחת השקט.

לא ידעתי מה זו שאלה ששאל כ"ת באמצעות תלמידו החו"ב מר' טובי' בנידן
הקידוש בפני התלמידים, הלא אך זה מגמתי לחבבו על פני התלמידים, על פיו ישק כל
ביתי ואף הכסא לא אגדל ממנו.

אחת שאלתי מאת ד' אותה אבקש שבתי בבית ד' כל ימי חיי ואף ממשרת הרבנות
אשתחרר מתוך נחת והיתה שמחתי שלימה

ידידו דש"ת

הק' מאיר שפירא אב"ד ור"מ דלובלין

קפ.

ידידי הרב הגאון החסיד ומקובל כש"ת וכו'

הר' שמעון ענגיל שליט"א

מלך טרדותי שכחתי למסור לידו הסכום שדרש ואף להפרד מאתו השי"ת ירחם עלי

ואזכה עוד לשבת באהלה של תורה"ק במנוחת השקט.

לא ידעתי מה זו שאלה ששאל כ"ת באמצעות תלמידו החו"ב מר' טובי' בנידן

הקידוש בפני התלמידים, הלא אך זה מגמתי לחבבו על פני התלמידים, על פיו ישק כל

ביתי ואף הכסא לא אגדל ממנו.

אחת שאלתי מאת ד' אותה אבקש שבתי בבית ד' כל ימי חיי ואף ממשרת הרבנות

אשתחרר מתוך נחת והיתה שמחתי שלימה

ידידו דש"ת

הק' מאיר שפירא אב"ד ור"מ דלובלין

קפ.

ידידי הרב הגאון החסיד ומקובל כש"ת וכו'

ב' דר"ח חשון תרצ"ד

ידידי היקר הרה"ג ומקובל כש"ת הר' שמעון שליט"א

מכתבו מיום א' דר"ח הגיענו, וקראתיו ברצינות הראוי' ושים לב ואשיבהו על ראשון ראשון.

(א) לא עלתה על מחשבתי לחזור ח"ו מיושר דברנו בהחזרה על כל השנה.

(ב) בענין השכירות עלי לשמור כפי המדובר לתת בכל חודש תשלום הקצוב החסר מהשטרות כלומר מאה וששים זהובים לחודש. לתת? אמנם במוקדם לא אוכל לרגל המצב הדחוק ובכה"ג אחז"ל הלוואי שיפרע בזמנו.

(ג) אם גרמתי לו היזק בקניית האתרוג הרני מחזיר לו עשרה זהובים שבהפסדו.

(ד) לא תוכל הישיבה לעשות ויתורים יותר מהחזרה ואין באפשרות למלאות אחרי דרישתו בנוגע לה[...]. בהלשכה עובדים אנשים בעלי משפחות של שבעת אנשים ומקבלים פחות הרבה.

(ה) דבר השיחה בסעודת [...] לא אדע כלל פירוש דבתו ואף מידי הרהור יצאתי מזה בעזהשי"ת.

ובכלל כל היודע עומק לבבי ונשמתי לא מהשערות ודמיונות יעדי עלי כי רחוק אני מכמו אלה.

(ו) בנוגע להעתיד דרך כלל אגיד לכ"ת יחי' את אשר עם לבבי. מאז ידעתי הכרתיו ורחש לבבי להוקירהו ורציתי בכל לבו לתת לו משרה בהישיבה. נסיתי בתחלה לעשותו ראש ישיבה לכל התלמידים ולא עלתה בידי. נסיתי לעשותו משגיח להתפלל לפני התיבה לחנך תלמידים בתפלתו ולהגיד מאמרי מוסר אבל גם זה לא עלתה בידי — האריכות בתפלה גורמת כי התלמידים לא ירכינו ראש לסדר הזמן. והמאמרים הם כלל וכלל אינם מתאימים לנסיעות רכות כאלה.

ובהיותי בדרך שמעתי הרבה אנשים מדלי הדעת שהם מלחשים אחרי שני אלה. ואני לעצמי דמיתי כי סוף כל סוף יעלה בידי לשנות את דעתו בזה ויקיים מאמר חז"ל אזלת בקרתא הלך בנימוסא. אבל כבר נוכחתי לדעת כי כ"ת יחי' מחזיק איתן בכל הנהגתו ולא משנה עצמו בשום אופן.

ובכן עם מזה כבר הסירותי דעתי ומסכים אני לזה, כי הווכחים לא יועלו כי הוא כראי מוצק ואני חפץ אף לנסות עוד את דעתו יהא לו אשר לו.

ובכן עליו רק לראות מה ידברו הימים בנוגע להשיעור עם תלמידיי התקופה ראשונה, אם יהי' הדבר לתועלת אז בוודאי מה טוב ומצאנו לו משרה בהישיבה, ובאם לאו אז הרני אגיד לו מראש החלטתנו אי"ה על השנים הבאות.

החלטתנו היא. אני מצדנו נשים לכ"ת חדר מטה שלחן ומנורה עם איזה סכום מעות שבוע. למען יחי' פה חיי שלווה ליישב על התורה ועל העבודה במנוחת השקט כל חייו

וד' יאריך ימיו ושנותיו ויהי' לכבוד בהישיבה. שום משרה רשמיות לא תהי' לו וממילא לא יהי' לו שום שעבוד בעולם לא להועד ולא להתלמידים.

אם ירצה לפרקים ללמד דעת לאחדים מהתלמידים או להכלל ואם הם ימצאו בזה חפץ אדרבה ואם לא ג"כ טוב, כי כאמור שום אחריות לא תהי' נטל עליו.

זאת תהי' ההצעה מצדנו אי"ה למען כבוד התוה"ק והוגי' ואם כ"ת באחרת יבחר לו יעשה כחפצו הוא. כמדומה בי בזה כתבתי דברים ברורים ובלי הסתר דבר מאתו למען ירגיע את רוחו.

ידידו דשת"ה

הק' מאיר שפירא האב"ד ור"מ לובלין

3. $\frac{1}{2}$ ମେଟର 'a' ଦୂର

3, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845

• Tale mai e

[illegible]

— 112 —

מקום זה נמצא הנהר הנזכר.

എൻ ടി യു

(2) דער פארהאנדענער אומשטאנד וועט זיך פארענדערן

החבר מרסטרס לאר מרת ישל זינגל אדולף - ארת זינגל

פני זולתו ויהי המצב הדמיוני/בפניה/ זולתו הלאה/ ויהי המצב...

(c) $\frac{1}{2} \times 10 = 5$: היפוך בקנה האמצעי

[illegible]

საქართველოში ჩემი ცხოვრების პერიოდში - 1924-1925 წლებში.

אברהם יהושע הלפרין

අප්‍රේල් 1973 චන්ද්‍රිකා වර්ෂයේ දී මුළු වර්ෂයේ දී මුළු වර්ෂයේ දී (2)

החברות הממשליות, הממשליות, הממשליות

אברהם בן יצחק אבן עזרא

ה'תש"ח. י"ח. י"ח. י"ח.

מכתב לרבי יחזקאל הוכבערג זצ"ל אב"ד גלינא

ב"ה

אפריל 1927

כבוד ידידינו היקר המאה"ג הר' יחזקאל הוכבערג שליט"א

מח"כ 1234567

דומ"ץ דק' גלינא יצ"ו

יקרת מכתבו הגיענו טרדות רבות מאוד אני נוסע אי"ה מחר בוקר הולושיסיצה על ש"ק בדבר שאלתו יש לי ב"ה הערות נכבדות אבל לחוב הטרדות לא אוכל העלות על הכתב ועוד חזון למועד. בשגם כי עיני כ"ה חזו הכל, וגם דעתו מסכמת לעשות בזה"ז כשי' הר"מ לובלון והנוב"י ז"ל — ויעיין טוא"ח לענין כונות התקיעות וכן בראבד ה' פרה דא"א לכוין על ב' דברים כאחד, ויעי' שם פסחים ל"ח ע"ב לענין מצות לחלת תודה. — הודות לד' חסדו כי מצאתי בזה את אשר חפצתי כל העם מקטן ועד גדול משכימים לפתחי ולכל הגה מפי יאמרו קדוש, יסדתי פה ישיבה גבוה בעזהי"ת והוא כפורחת עלתה נצה, ותהי למופת בכל הגליל — גם בחומריות לא יחסר לי דבר כפי הנראה יעלו ההכנסות צדדיות — מלבד המס חדשי — ערך מאתים אלף מרקום.

יודיענו נא מה שלומו ומצבו — והנני נותן לו תשו"ח על אשר ילמוד שיעורין יום יום בהבני תורה עם תלמידי יחי' ילך נא הלאה בדרכו זה וסוף הכבוד לבא.

הכותב בחפזון מרוב טירדא ואפס פנאי

ידידו חותם בברכת התורה

הק' מאיר שפירא אבד"ק

כ"ס

אנני שפירא
אבד"ק גלינא
סניף

בדואר וצו"פ, היקר הרב המהולל
הר' יחזקאל הוכבערג שליט"א
ב"ה דק' גלינא יצ"ו
יקרת מכתבו הגיענו טרדות רבות מאוד אני נוסע אי"ה מחר בוקר הולושיסיצה על ש"ק בדבר שאלתו יש לי ב"ה הערות נכבדות אבל לחוב הטרדות לא אוכל העלות על הכתב ועוד חזון למועד. בשגם כי עיני כ"ה חזו הכל, וגם דעתו מסכמת לעשות בזה"ז כשי' הר"מ לובלון והנוב"י ז"ל — ויעיין טוא"ח לענין כונות התקיעות וכן בראבד ה' פרה דא"א לכוין על ב' דברים כאחד, ויעי' שם פסחים ל"ח ע"ב לענין מצות לחלת תודה. — הודות לד' חסדו כי מצאתי בזה את אשר חפצתי כל העם מקטן ועד גדול משכימים לפתחי ולכל הגה מפי יאמרו קדוש, יסדתי פה ישיבה גבוה בעזהי"ת והוא כפורחת עלתה נצה, ותהי למופת בכל הגליל — גם בחומריות לא יחסר לי דבר כפי הנראה יעלו ההכנסות צדדיות — מלבד המס חדשי — ערך מאתים אלף מרקום.

מכתב בענין ישיבת יח"ל

אל כבוד אהובנו היקר ונכבד הר' משה רעהר נ"י נשיא הבני תורה שלו' ורב ברכה!

מכתבו זה עתה הגיענו ויקבל בזה השטר כחפצו. בדבר העזרת תורה אכתוב אי"ה ורשאה. — הסך חמישים אלף מרקים אשר אמרתי לתת היו אמנם בתנאי שתחזיקו שני מלמדי גמ' דבר שלא נתקיים, ובכל זה לא אשנה דברתי אי"ה אבל אחכה עם זה על זמן החורף למען יהי לכם [...].

בכלל ועל תלמידי בפרט לראות את שלומם ובכן אפשר הדבר כי בדרך עברו אי"ה אסור שמה על יום תמים ונתעלסה באהבים — מאשר אתי פה אוכל להודיעו אך טוב בעזהש"ית ישיבתי הרוממה מתפתחת באופן רצוי מאד זה עתה לו מאה וחמישים תלמידים בעלי כשרון כ"י ועל החורף הבא יהי' פי שנים אי"ה. התלמידים לומדים בשקידה רבה ושמחים על כל הגה כנתינתה מסיני ואנשי העיר מסביב מחלקים מלא חפנים כבוד ויקר לכל תלמיד ותלמיד כגר כאזרח והמתזה נהדרה מאוד. — ישנם הרבה תלמידים הבאים אל הישיבה מערי השדה יום יום עם מסילות הברזל ומטעם הממשלה הורד — בעד תלמיד ישיבה — התקציב למחצה.

מי יתן ועלה בידנו פה למצוא מישור מתאים בעד בנין בית ישיבה כי אז צפווה אנשי עדתו בזהב. פה אינני בודד בעבודתו כאשר הייתי אז בעירכם כל הועד עובד בלי הרף ואף אל התפתחות הישיבה מגמרים כל היום עוד לא אלמן ישראל. טובה פנה אתה בגאליצי' המערבית מכל בורות גאליצי' המזרחית, והודות להשי"ת כי נפל חלקי בנעימים.

יצליחו ד' החסד בעסקיו למען המצוה הרבה בהחזקת הבני תורה. ועוד יוסף תת מח ולב לעבודה חשובה זאת, יהי' ד' עמו לעד.

בברכת התורה

הק' מאיר שפירא אב"ד ור"מ

נ.ב. דבר שנתחדש אחרי חתימת המכתב. בלימוד השיעור נקצב פרס (פרמיא) על מי שיתרץ קושי' ע"פ עשר הקדמות שערכתי. הפרס הי' שלשת אלפים מרקים לכל אחד וזכו בו חמשה תלמידים, וביניהם גם תלמידי הירשלי מוויטקוב ואלקנה מביאלאזירקא. גדיים נעשו תישים.

מכתב מכ"ק אדמו"ר רבי אברהם מרדכי אלטר מגור ז"ל להגר"מ זצ"ל

בעזה"ת ז' דחנוכה

אל כבוד אהובי ידידי האהוב והחבוב וכ' וכ' הרה"ג מלובלין שליט"א

כאשר השבת לו כי משתדל אני לטובת כת"ה ימחול נא לשלוח תשובת גיסי הר' יעקב שיחי' לכבודו.

בענין הנחוץ עבור כ"ת לשלם החובות של הבנינים, עלה בדעתי עצה אחת אשר לא ניתן לפרש הכל בכתב אולם מסרתי לחתני ר' יצ"מ לעווין שי' — האמנם חתני שי' אומר ע"ז כי טוב. יש להעיר מפני שממני יוצא העצה ע"כ מחבבו ביותר. אבל איך שיהי' הלא נחוץ להסיר האבן הזה מעל שכמו, כחפצו וחפץ ידידו דוש"ת

אברהם מרדכי אלטר

כאשר יוגמר הענין דברתי עם חתני הנ"ל את משכורת סירסורת עבור איזה ענין של דברים טובים.

2 ידיו 3. 1 מעט

זה כבוד אהובי ידידי, היותי אהבתי ופני
וכי נפילתו אל עיניו

כאשר נשאלתי כי יאמר לי איך לעצור רעה
ייתא נא אלא וקצת גיסי נשאלתי לית
אברהם 17/12
נחמתי כבודי ונשאלתי כי אלא הוצאתי על פני
ולאני הוצאתי ונשאלתי כי אלא הוצאתי על פני
נשאלתי כי אלא הוצאתי על פני
נשאלתי כי אלא הוצאתי על פני
נשאלתי כי אלא הוצאתי על פני
נשאלתי כי אלא הוצאתי על פני

כאשר נשאלתי כי יאמר לי איך לעצור רעה
ייתא נא אלא וקצת גיסי נשאלתי לית